

Sygn. akt: WA 24/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący)
SSN Jerzy Steckiewicz (sprawozdawca, uzasadnienie)
SWSO del. do SN płk Krzysztof Mastalerz (sprawozdawca,
uzasadnienie)

Protokolant : Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej płk. Juliusza Balceraka

w sprawie: 1) płk. rez. K. B. oskarżonego z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 305 § 1 k.k., art. 231 § 1 k.k., 2) ppłk. rez. Z. Z. oskarżonego z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 305 § 1 k.k., 3) A. K. oskarżonego z art. 305 § 1 k.k. - trzykrotnie, art. 229 § 3 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., 4) Z. W. oskarżonego z art. 305 § 1 k.k. - dwukrotnie, art. 229 § 3 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., 5) R. K. oskarżonego z art. 305 § 1 k.k. - dwukrotnie, 6) R. R. oskarżonego z art. 305 § 1 k.k. - dwukrotnie, 7) Z. B. oskarżonego z art. 229 § 1 k.k., z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 305 § 1 k.k., po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na rozprawie w dniu 20 listopada 2012 r. apelacji prokuratora na niekorzyść i apelacji obrońców A. K. i Z. B., od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 29 czerwca 2012 r.

orzeka

I. uchylić zaskarżony wyrok w stosunku do płk. rez. K. B. w zakresie czynu z art. 231 § 1 k.k. (pkt. I.2), wobec A. K., Z. W. w zakresie czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. (pkt III.2, pkt IV.2 wyroku) i sprawę w tym zakresie przekazać Wojskowemu Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania,

II. na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 49 z 1983 r., poz.223 ze zm.) zmienić pkt VII.4 wyroku w części dotyczącej Z. B. w ten sposób, że zasądzić od tego oskarżonego opłatę w wysokości 680 zł (sześćset osiemdziesiąt zł) za postępowanie przed Sądem pierwszej instancji,

III. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymać w mocy,

IV. zasądzić od oskarżonego A. K. na rzecz Skarbu Państwa opłatę w wysokości 3 300 zł (trzy tysiące trzysta zł) oraz koszty postępowania odwoławczego,

V. zasądzić od Z. B. na rzecz Skarbu Państwa koszty postępowania odwoławczego w tym 680 zł (sześćset osiemdziesiąt zł) opłaty,

VI. w pozostałej części koszty postępowania odwoławczego ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 29 czerwca 2012 r., cyw. A.K. został uniewinniony od tego, że „w okresie od 8 lipca 2003 roku do 23 października 2003 roku, w W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W. i ppłk. Z. Z. - Starszym Specjalistą Oddziału ..., WRE Dowództwa Wojsk Lądowych ..., usiłował doprowadzić Dowódcę Jednostki Wojskowej ... do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 35.200 złotych, poprzez wprowadzenie w błąd co do spełnienia przez firmę „M.O.” warunków umowy nr ... z dnia 8 lipca 2003 roku na dostawę sprzętu łączności, w tym między innymi zakupu 800 m kabla światłowodowego CTOS-96 i 100 m kabla liniowego PKM 10x2 - na bębnach UBK-1M, poprzez zastąpienie określonych warunkami umowy fabrycznie nowych bębnow typu UBK-1M, na bębny typu UBK-1 pozyskane z zasobów Agencji Mienia Wojskowego, wyeksploatowane i poddane odnowieniu celem uprawdopodobnienia ich wyglądu zewnętrznego do wyglądu bębnow nowo wyprodukowanych, lecz

zamierzonego skutku nie osiągnął z uwagi na ujawnienie tego faktu przez przedstawicieli JW ... dokonujących ich odbioru",

tj. od popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 kk. w zw. z art. 286 § 1 kk.

Cyw. Z. W. został uniewinniony od popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. polegającego na tym, że: „w okresie od 8 lipca 2003 roku do 23 października 2003 roku, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z A. K. i ppłk. Z. Z. – Starszym Specjalistą Oddziału ... usiłował doprowadzić Dowódcę Jednostki Wojskowej ... do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wysokości 35.200 złotych, poprzez wprowadzenie w błąd co do spełnienia przez firmę „M.” warunków umowy nr ... z dnia 8 lipca 2003 roku na dostawę sprzętu łączności, w tym między innymi zakupu 800 m kabla światłowodowego CTOS-96 i 100 m kabla liniowego PKM 10x2 - na bębnach UBK- 1M, poprzez zastąpienie określonych warunkami umowy fabrycznie nowych bębnow typu UBK-1M, na bębny typu UBK-1 pozyskane z zasobów Agencji Mienia Wojskowego, wyeksploatowane i poddane odnowieniu celem uprawdopodobnienia ich wyglądu zewnętrznego do wyglądu bębnow nowo wyprodukowanych, lecz zamierzonego skutku nie osiągnął z uwagi na ujawnienie tego faktu przez przedstawicieli JW ... dokonujących ich odbioru”.

Powołanym wyrokiem z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości umorzono wobec ppłk. rez. Z. Z., postępowanie o to, że: „w okresie od 17 czerwca 2003 roku do dnia 24 września 2003 roku w W., w trakcie prowadzenia przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych MON zamówienia publicznego nr ... na dostawę przyrządów pomiarowych, wzorców pomiarowych, stanowisk do wzorcowania przyrządów pomiarowych, wyposażenia do modernizacji stanowisk pomiarowych i utrzymania warunków środowiskowych w laboratoriach, jako funkcjonariusz publiczny - Starszy Specjalista Oddziału ... Dowództwa Wojsk Lądowych działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nie dopełnił swoich obowiązków służbowych określonych w § 39 pkt. 2 ppkt. 4, 6, 7 zakresu obowiązków osób funkcyjnych Dowództwa Wojsk Lądowych, w ten sposób, że wszedł w porozumienie z innymi osobami w szczególności z płk. K. B. oraz cywilami R. R., Z. W., A. K. i R. K. zmierzające do stworzenia warunków wygrania przez firmę Z. S.A. przetargu na dostarczenie przyrządów

pomiarowych ,oznaczonego w wyżej wymienionym zamówieniu publicznym jako zadanie nr 10, czym działał na szkodę Dowódcy Wojsk Lądowych, a tym samym na szkodę interesu publicznego",

tj. o czyn z art. 231 § 2 kk. w zb. z art. 305 § 1 kk."

Z tego samego powodu umorzono wobec płk. rez. K. B. postępowanie o to, że „w okresie od 17 czerwca 2003 roku do dnia 24 września 2003 roku w W., w trakcie prowadzenia przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych MON zamówienia publicznego nr ... na dostawę przyrządów pomiarowych, wzorców pomiarowych, stanowisk do wzorcowania przyrządów pomiarowych, wyposażenia do modernizacji stanowisk pomiarowych i utrzymania warunków środowiskowych w laboratoriach, jako funkcjonariusz publiczny - Szef Oddziału ... działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej nie dopełnił swoich obowiązków służbowych określonych w pkt. 1 i pkt. 2 ppkt. 15 i 24 zakresu obowiązków osób funkcyjnych Dowództwa Wojsk Lądowych, w ten sposób, że wszedł w porozumienie z innymi osobami w szczególności ppłk. Z. Z. oraz cywilami R. R., Z. W., A. K. i R. K. zmierzające do stworzenia warunków wygrania przez firmę „Z. SA.” przetargu na dostarczenie przyrządów pomiarowych oznaczonego w wyżej wymienionym zamówieniu publicznym jako zadanie nr 10, czym działał na szkodę Dowódcy Wojsk Lądowych, a tym samym na szkodę interesu publicznego”,

tj. o czyn z art. 231 § 2 kk. w zb. z art. 305 § 1 kk.

Także z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości umorzono postępowanie wobec A. K. o czyny polegające na tym, że: 1) „w okresie od 25 kwietnia 2003 roku do 20 października 2003 roku w W., w trakcie prowadzenia przez JW. ... procedur zamówienia publicznego o Nr ... na dostawę wielofunkcyjnego analizatora protokołów telekomunikacyjnych, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu ze Z. W., jako przedstawiciel firmy „M.” wszedł w porozumienie z innymi osobami, w tym z R. R., R. K. - przedstawicielami firmy „M.”, kpt. A. B. - Szefem Logistyki JW. ... celem stworzenia warunków do wygrania tej procedury przez firmę „M.” i zawarcia umowy na dostawę przedmiotowego analizatora czym działał na szkodę Dowódcy JW. ",

tj. o czyn z art. 305 § 1 kk.,

a ponadto o to, że:

2) „w okresie od 17 czerwca 2003 roku do 24 września 2003 roku, w trakcie prowadzonego przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych MON zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego o Nr ... na dostawę przyrządów pomiarowych, wzorców pomiarowych, stanowisk do wzorcowania przyrządów pomiarowych, wyposażenia do modernizacji stanowisk pomiarowych i utrzymania warunków środowiskowych w laboratoriach, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wspólnie i porozumieniu ze Z. W., jako pracownik „M.”, wszedł w porozumienie z płk. K. B. i ppłk. Z. Z. z Oddziału ..., R. K. i R. R. - przedstawicielami firmy „Z. S.A.”, celem stworzenia warunków do wygrania przetargu na dostarczenie przyrządów pomiarowych, oznaczonego w wyżej wymienionym zamówieniu publicznym, jako zadanie Nr ..., przez „Z. S.A.” i zawarcia z tą spółką umowy na szkodę Dowódcy Wojsk Lądowych, tj. o czyn z art. 305 § 1 kk.”

Powołanym wyrokiem z powodu wskazanego wyżej w stosunku do cyw. Z. W. umorzono postępowanie o czyny z art. 305 § 1 k.k. polegające na tym, że:

1) „w okresie od 25 kwietnia 2003 roku do 20 października 2003 roku w W., w trakcie prowadzenia przez JW. ... procedur zamówienia publicznego o Nr ... na dostawę wielofunkcyjnego analizatora protokołów telekomunikacyjnych, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu ze A. K., jako przedstawiciel firmy „M.” wszedł w porozumienie z innymi osobami, w tym z R. R., R. K. - przedstawicielami firmy „M.”, kpt. A. B. - Szefem Logistyki JW. ... - celem stworzenia warunków do wygrania tej procedury przez firmę „MA.” i zawarcia umowy na dostawę przedmiotowego analizatora czym działał na szkodę Dowódcy JW. ...”,

2) „w okresie od 17 czerwca 2003 roku do 24 września 2003 roku, w trakcie prowadzonego przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych MON zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego o Nr ... na dostawę przyrządów pomiarowych, wzorców pomiarowych, stanowisk do wzorcowania przyrządów pomiarowych, wyposażenia do modernizacji stanowisk pomiarowych i utrzymania warunków środowiskowych w laboratoriach , działając w celu osiągnięcia korzyści

majątkowej wspólnie i porozumieniu z A. K., jako pracownik „M.”, wszedł w porozumienie z płk. K. B. i ppłk. Z. Z. z Oddziału ... R. K. i R. R. - przedstawicielami firmy „Z. S.A.”, celem stworzenia warunków do wygrania przetargu na dostarczenie przyrządów pomiarowych, oznaczonego w wyżej wymienionym zamówieniu publicznym, jako zadanie Nr ..., przez „Z. S.A.” i zawarcia z tą spółką umowy na szkodę Dowódcy Wojsk Lądowych ”.

W ocenie Sądu pierwszej instancji także cyw. R. K. z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu nie dopuścił się przestępstw z art. 305 § 1 k.k. polegających na tym, że:

1) „w okresie od 17 czerwca 2003 roku do 24 września 2003 roku, w W., w trakcie prowadzonego przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych MON zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego o ...na dostawę przyrządów pomiarowych, wzorców pomiarowych, stanowisk do wzorcowania Przyrządów pomiarowych, wyposażenia do modernizacji stanowisk pomiarowych i utrzymania warunków środowiskowych w laboratoriach, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wspólnie i porozumieniu z R. R., jako pracownik „Z. S.A.”, wszedł w porozumienie z płk. K. B. i ppłk. Z. Z. z Oddziału ... Z. W. i A. K. - przedstawicielami firmy „M.”, celem stworzenia warunków do wygrania przetargu na dostarczenie przyrządów pomiarowych, oznaczonego w wyżej wymienionym zamówieniu publicznym, jako zadanie Nr ..., przez „Z. S.A.” i zawarcia z tą spółką umowy na szkodę Dowódcy Wojsk Lądowych ”,

2) „w okresie od 25 kwietnia 2003 roku do 20 października 2003 roku, w trakcie prowadzenia przez JW. ... procedur zamówienia publicznego o Nr ..., na dostawę wielofunkcyjnego analizatora protokołów telekomunikacyjnych, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z R. R., jako przedstawiciel firmy „M.”, wszedł w porozumienie z innymi osobami, w tym z A. K. Z. W. - przedstawicielami firmy „M.”, kpt. A. B. - Szefem Logistyki JW. ... - celem stworzenia warunków do wygrania tej procedury przez firmę „M.” i zawarcia umowy na dostawę przedmiotowego analizatora przez „M. S.A” czym działał na szkodę Dowódcy JW. ...”.

Na mocy powoływanego wyroku wobec cyw. R. R., z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu, umorzono postępowanie o to, że:

„1)w okresie od 17 czerwca 2003 roku do 24 września 2003 roku, w trakcie prowadzonego przez Departament Zaopatrywania Sił Zbrojnych MON zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego o Nr ... na dostawę przyrządów pomiarowych, wzorców pomiarowych, stanowisk do wzorcowania przyrządów pomiarowych, wyposażenia do modernizacji stanowisk pomiarowych i utrzymania warunków środowiskowych w laboratoriach, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wspólnie i porozumieniu z R. K., jako pracownik „Z. SA.”, wszedł w porozumienie z płk. K. B. i ppłk. Z. Z. z Oddziału ... Z. W. i A. K. — przedstawicielami firmy „M.”, celem stworzenia warunków do wygrania przetargu na dostarczenie przyrządów pomiarowych, oznaczonego w wyżej wymienionym zamówieniu publicznym, jako zadanie Nr ..., przez „Z. S.A.” i zawarcia z tą spółką umowy na szkodę Dowódcy Wojsk Lądowych”,

tj. o czyn z art. 305 § 1 kk.;

„2) w okresie od 25 kwietnia 2003 roku do 20 października 2003 roku w W., w trakcie prowadzenia przez JW. ... procedur zamówienia publicznego o Nr ...na dostawę wielofunkcyjnego analizatora protokołów telekomunikacyjnych, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, wspólnie i w porozumieniu z R. K., jako przedstawiciel firmy „M.”, wszedł w porozumienie z innymi osobami, w tym z A. K., Z. W. - przedstawicielami firmy „M.”, kpt. A. B. - Szefem Logistyki JW. ...- celem stworzenia warunków do wygrania tej procedury przez firmę „M.O” i zawarcia umowy przez „M. S.A.” na dostawę przedmiotowego analizatora czym działał na szkodę Dowódcy JW. ...”,

tj. o czyn z art. 305 § 1 kk.

Ponadto w stosunku do płk. rez. K. B. z powodu znikomego stopnia społecznej szkodliwości umorzono postępowanie o to, że: „od bliżej nieustalonego dnia do dnia 6 listopada 2003 r., w W. będąc funkcjonariuszem publicznym - Szefem Oddziału ...nie dopełnił ciążącego na nim obowiązku określonego w pkt 34 zakresu obowiązków osób funkcyjnych Dowództwa Wojsk Lądowych,

polegającego na zabezpieczeniu dokumentów zgodnie z obowiązującym prawem w ten sposób, że posiadał i przechowywał w swoim mieszkaniu przy ul. S. 12b/l 5 dwie dyskiety 3.5 cala, na których zapisane są w formie elektronicznej zawierające informacje niejawne następujące dokumenty : /.../,

tj. o czyn z art. 231 § 1 kk.

Omawianym wyrokiem cyw. A. K. został uznany winnym tego, że:

„1. na przełomie stycznia i lutego 2003 r., będąc przedstawicielem firmy „M.” wręczył funkcjonariuszowi publicznemu – Szefowi Logistyki JW ... – kpt. A. B. – w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 1.000 zł, w zamian za niezgodne z prawem przekazanie mu kopii planów zakupów realizowanych w 2003 r. przez JW ...W. na rzecz Dowództwa Garnizonu ...,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 229 § 3 k.k.,

2. od bliżej nieustalonego dnia maja 2002 r. do grudnia 2002 r. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w trakcie przygotowywania, a następnie prowadzenia przez Bazę Materiałowo Techniczną w ... procedury zamówienia publicznego Nr ... na dostawę 2000 sztuk aparatów telefonicznych, zakończonej podpisaniem umowy Nr ... w dniu 22 listopada 2002 r., będąc przedstawicielem firmy „M.” S.A., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wszedł w porozumienie z ppłk. S. F. – Starszym Specjalistą Oddziału ...w celu stworzenia warunków do wygrania tej procedury przez firmę „M.” S.A. i zawarcia z nią umowy, poprzez między innymi wskazanie istotnych zapisów warunkujących wygranie procedury przetargowej oraz przekazania informacji o kwocie środków finansowych przeznaczonych na zakup aparatów telefonicznych, a następnie udzielił korzyść majątkową wspomnianemu funkcjonariuszowi publicznemu – ppłk. S. F. w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej w kwocie 7000,00 zł (siedem tysięcy zł) i 8000,00 zł (osiem tysięcy zł) łącznie 15000,00 zł, czym działał na szkodę Dowódcy Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 305 § 1 k.k. w zb. z art. 229 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”

Za czyn opisany w pkt. 1 wymierzono cyw. A. K. karę roku pozbawienia wolności, grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 100 zł, za czyn opisany w pkt. 2 karę roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 100 zł każda.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w miejsce orzeczonych kar jednostkowych orzeczono karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 lat i karę łączną grzywny w wysokości 150 stawek dziennych po 100 zł każda.

Wojskowy Sąd Okręgowy wskazanym wyrokiem uznał cyw. Z. B. za winnego tego, że:

„ 1. nieustalonego dnia grudnia 2001 r., będąc właścicielem firmy B.-S. udzielił funkcjonariuszowi publicznemu – kpt. A. B. – Szefowi Logistyki JW ... korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 1800 zł w zamian za podjęcie decyzji o zakupie z wolnej ręki przez JW ... materiałów biurowych wartości 25 054,35 zł od wskazanej powyżej firmy,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 229 § 1 k.k.,

2. nieustalonego dnia grudnia 2002 r. wręczył funkcjonariuszowi publicznemu – Szefowi Logistyki ... kpt. A. B. korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 1700 zł w zamian za zaproszenie do procedury wyboru dostawcy wskazanych przez siebie firm „L.”, „T. Sp. z o.o.” i podjęcie decyzji o zakupie w trybie zapytania o cenę przez JW ... na podstawie umowy 24/2002 akumulatorów o wartości około 37.902 zł od firmy „D.-A.,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 229 § 1 k.k.”

Za opisane czyny cyw. Z. B. wymierzono kary po 8 miesięcy pozbawienia wolności, dwie grzywny w wysokości 40 stawek dziennych po 50 zł każda.

W miejsce kar jednostkowych pozbawienia wolności Sąd pierwszej instancji wymierzył temu oskarżonemu karę łączną roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat i karę łączną grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 50 zł każda.

Apelacje od wyroku złożył prokurator na niekorzyść oskarżonych płk. rez. K. B., ppłk. rez. Z. Z., cyw. R. R., cyw. Z. W., cyw. A. K., cyw. R. K. w zakresie uniewinnienia i umorzenia postępowania z uwagi na to, że czyny zawierały znikomy stopień społecznej szkodliwości. W oparciu o przepisy art. 438 pkt. 2 k.p.k. powyższemu wyrokowi zarzucił: „odnośnie płk. rez. K. B. w zakresie zarzutu 1 obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. wyrażającą się w błędnej ocenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynu, wagi naruszonych obowiązków i motywacji skutkujących uznaniem, że opisany czyn zabroniony nie stanowi przestępstwa, gdyż jego społeczna szkodliwość społeczna jest znikoma, podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przemawia za uznaniem, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny;

- odnośnie płk. rez. K. B. w zakresie zarzutu 2 obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. wyrażającą się w błędnej ocenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynu poprzez przyjęcie, że nie doszło do ujawnienia informacji niejawnych ujętych w zarzucie, a nadto dostęp do dyskiekiet i służbowego laptopa w/w oficera był ograniczony i trudno przyjąć, iż powstała istotna groźba ujawnienia przechowywanych tam informacji niejawnych co w konsekwencji skutkowało uznaniem przez Sąd, że społeczna szkodliwość tego czynu nie jest znaczna, podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przemawia za uznaniem, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny;

- odnośnie ppłk. rez. Z. Z. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. a wyrażającą się w błędnej ocenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynu, wagi naruszonych obowiązków i motywacji skutkujących uznaniem, że opisany czyn zabroniony nie stanowi przestępstwa, gdyż jego społeczna szkodliwość społeczna jest znikoma, podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przemawia za uznaniem, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny;

- odnośnie cyw. A. K. w zakresie zarzutu 3. i 4 obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. wyrażającą się w błędnej ocenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynów, motywacji, rozmiaru wyrządzonej lub grożącej szkody, skutkujących uznaniem, że opisane czyny zabronione nie stanowią przestępstwa, gdyż ich społeczna szkodliwość społeczna jest znikoma, podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przemawia za uznaniem, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny;

- odnośnie cyw. A. K. w zakresie zarzutu 2 obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. oraz art. 424§1 k.p.k., a wyrażającą się w błędnej ocenie zebranych dowodów w postaci zeznań magazyniera S. B., a nadto nie wskazaniu w uzasadnieniu wyroku jakie fakty Sąd uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach, a w szczególności brak ustosunkowania się Sądu w zakresie opisanego zarzutu do dowodu z wyjaśnień oskarżonych Z. W. i A. K., a nadto brak odniesienia się do dowodu z zarejestrowanych rozmów telefonicznych A. K. i Z. W. w zakresie omawianego czynu, które to okoliczności doprowadziły do uznania, że w zachowaniu tegoż oskarżonego brak jest znamion czynu opisanego w dyspozycji art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i tym samym skutkowały jego uniewinnieniem, podczas gdy prawidłowa ocena zeznań S. B. wraz z analizą przedstawionego magazynierowi „protokołu przekazania” i prowadzonych pomiędzy oskarżonymi A. K. i Z. W. rozmów telefonicznych w zakresie sposobu realizacji powyższej dostawy wskazuje na zamiar wprowadzenia w błąd magazyniera, poprzez przedstawienie mu protokołu przyjęcia opisującego przedmiot zamówienia jako „Bębny UBK- 1M”, a jednocześnie dostarczenie nie odpowiadających przedmiotowi zamówienia i protokołowi przyjęcia bębnow UBK- 1 w przeświadczeniu tegoż oskarżonego, że magazynier nie będzie posiadał wiedzy w tej kwestii i przyjmie bębny jako odpowiadające przedmiotowi zamówienia, a tym samym zachowanie to wypełniało znamiona występku z art. 13§ 1 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k.;

- odnośnie cyw. Z. W. w zakresie czynów opisanych w pkt 3 i 4 obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k.

wyrażającą się w błędnej ocenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynów, motywacji, rozmiaru wyrządzonej lub grożącej szkody, skutkujących uznaniem, że opisane czyny zabronione nie stanowią przestępstwa gdyż ich społeczna szkodliwość społeczna jest znikoma podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przemawia za uznaniem, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny;

- odnośnie cyw. Z. W. w zakresie zarzutu 2 obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., oraz art. 424 §1 k.p.k., a wyrażającą się w błędnej ocenie zebranych dowodów w postaci zeznań magazyniera S. B., a nadto nie wskazaniu w uzasadnieniu wyroku jakie fakty Sąd uznał za udowodnione i na jakich w tej mierze oparł się dowodach, a w szczególności brak ustosunkowania się Sądu w zakresie opisanego zarzutu do dowodu z wyjaśnień oskarżonych Z. W. i A. K., a nadto brak odniesienia się do dowodu z zarejestrowanych rozmów telefonicznych A. K. i Z. W. w zakresie omawianego czynu, które to okoliczności doprowadziły do uznania, że w zachowaniu tegoż oskarżonego brak jest znamion czynu opisanego w dyspozycji art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i tym samym skutkowały jego uniewinnieniem, podczas gdy prawidłowa ocena zeznań S. B. wraz z analizą przedstawionego magazynierowi „protokołu przekazania” i prowadzonych pomiędzy oskarżonymi A. K. i Z. W. rozmów telefonicznych w zakresie sposobu realizacji powyższej dostawy wskazuje na zamiar wprowadzenia w błąd magazyniera, poprzez przedstawienie mu protokołu przyjęcia opisującego przedmiot zamówienia jako „Bębny UBK-1M”, a jednocześnie dostarczenie nie odpowiadających przedmiotowi zamówienia i protokołowi przyjęcia bębnow UBK-1 w przeświadczeniu tegoż oskarżonego, że magazynier nie będzie posiadał wiedzy w tej kwestii i przyjmie bębny jako odpowiadające przedmiotowi zamówienia, a tym samym zachowanie to wypełniało znamiona występku z art. 13 §1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.;

- odnośnie cyw. R. K. w zakresie zarzutu 1 i 2 obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. wyrażającą się w błędnej ocenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynów, motywacji, rozmiaru wyrządzonej lub grożącej szkody, skutkujących

uznaniem, że opisane czyny zabronione nie stanowią przestępstwa, gdyż ich społeczna szkodliwość społeczna jest znikoma, podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przemawia za uznaniem, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny;

- odnośnie cyw. R. R. w zakresie zarzutu 1 i 2 obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k. wyrażającą się w błędnej ocenie rodzaju i charakteru naruszonego dobra, okoliczności popełnienia czynów, motywacji, rozmiaru wyrządzonej lub grożącej szkody, skutkujących uznaniem, że opisane czyny zabronione nie stanowią przestępstwa, gdyż ich społeczna szkodliwość społeczna jest znikoma, podczas gdy prawidłowa ocena przeprowadzonych dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego przemawia za uznaniem, że stopień społecznej szkodliwości czynu jest znaczny”.

W konkluzji wnioskował o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrok zaskarżyli też obrońcy oskarżonych A. K. i Z. B.

Obrońca A. K. zarzucił orzeczeniu:

- „ 1. obrazę przepisów prawa procesowego mającą istotny wpływ na treść wyroku, a w szczególności art. 7, 92, 410 i 424 k.p.k., opisaną w dalszym wywodzie apelacji,
2. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, a polegający w szczególności na uznaniu, że oskarżony A. K. dopuścił się przypisanych mu przestępstw opisanych w pkt. III ppkt. 1 i 5 sentencji wyroku,
3. wymierzenie niewspółmiernie surowej kary za czyn z ppkt. 5 pkt. III sentencji wyroku na skutek pominięcia i niedoceny istotnych okoliczności łagodzących, a w szczególności dobrowolnego ujawnienia w/w przestępstwa, wskazania współsprawcy i ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności czynu”.

Skarżący twierdzi, że „wymienione zarzuty upoważniają do wniosku o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie A. K. od zarzutu popełnienia przestępstwa z pkt. III ppkt. 1 sentencji wyroku oraz umorzenie postępowania w odniesieniu do pkt.

III ppkt. 5 sentencji wyroku ewentualnie na podstawie art. 60 § 2 pkt 1 k.k. zastosowanie instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary za czyn z pkt. III ppkt. 5 sentencji wyroku wraz z rozważeniem możliwości odstąpienia od wymierzenia kary za ten czyn na rzecz środka karnego na podstawie art. 59 § 1 k.k. ewentualnie przekazanie sprawy oskarżonego A. K. Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania”.

Obrońca oskarżonego cyw. Z. B. zarzucił wyrokowi „błąd w ustaleniach faktycznych, mogący mieć wpływ na treść wydanego orzeczenia, a polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż na podstawie pomówienia przez A. B., najpierw współoskarżonego a następnie świadka w sprawie niniejszej, niewspartego innymi dowodami, z naruszeniem zasad określonych w art. 4, 5 § 1 i 2 i 7 k.p.k., oskarżony Z. B. uznany został za winnego dokonania dwukrotnie czynów określonych w art. 229 § 1 k.k., podczas gdy czynów tych nie popełnił i nikomu żadnej łapówki nie wręczył, od samego początku postępowania karnego w tej sprawie konsekwentnie i stanowczo nie przyznawał się do ich dokonania, zaś odnośnie czynu drugiego wyjaśnił, iż udzielił A. B. pożyczki na jego wyraźną prośbę, przy czym pożyczka ta nie miała żadnego związku z działalnością zarówno A. B. jak i jego oraz nie stawiał żadnych warunków B.”

W oparciu o tak sformułowane zarzuty autor apelacji domaga się uniewinnienia Z. B. od dokonania zarzucanych mu przestępstw ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku w części dotyczącej wymienionego oskarżonego i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Co do apelacji prokuratora.

Oskarżyciel publiczny zaskarżył wyrok w odniesieniu do 6 osób i 13 czynów, a więc w tych przypadkach, kiedy sąd uniewinnił oskarżonych, lub umorzył postępowanie z uwagi na to, że zarzucane im czyny zawierały znikomy stopień społecznej szkodliwości.

Uniewinnieni zostali dwaj oskarżeni A. K. (czyn 2) i Z. W. (czyn 2), co do dalszych oskarżonych: płk. rez. K. B., ppłk. rez. Z. Z., R. R., Z. W., A. K. i R. K. postępowanie zostało umorzone. Czyny wskazanych osób, które Sąd uznał za

znikomo społecznie szkodliwe dotyczyły nieprawidłowości dotyczących dwóch przetargów (w przypadku żołnierzy również niedopełnienia obowiązków) - na dostawę „ przyrządów pomiarowych, stanowisk do wzorcowania przyrządów pomiarowych, wyposażenia stanowisk pomiarowych i utrzymania warunków środowiskowych w laboratoriach" (dalej „przyrządy pomiarowe") oraz „ wielofunkcyjnego analizatora protokołów telekomunikacyjnych" (dalej „ analizatory").

Umorzone zostało też postępowanie z uwagi na znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanego płk. rez. K. B. polegającego na niedopełnieniu obowiązków w zakresie przechowywania dokumentów niejawnych (czyn 2).

W kwestii uniewinnienia.

Prokurator ma rację formułując w apelacji zarzut, że rozstrzygając w kwestii braku winy oskarżonych A. K. i Z. W., którym zarzucono przestępstwo określone w art. 13 § 1 k.k. w zw. a art. 286 § 1 k.k., Wojskowy Sąd Okręgowy naruszył art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k. przez to, że nie w pełni, a tym samym niewyczerpująco omówił dowody wskazujące okoliczności, w jakich doszło do dostarczenia regenerowanych, a nie, jak było w umowie, nowych bębnow typu UBK – 1M.

Stan faktyczny sprawy jest niesporny. Wbrew warunkom umowy z firmą „M.”, którego wymienieni oskarżeni byli przedstawicielami, usiłowano dostarczyć do Jednostki Wojskowej ... nie te bębny, które należało. Sprzęt nie był nowy i pochodził z zasobów Agencji Mienia Wojskowego, na dodatek, z uwagi na swoje parametry, nie był przydatny i dlatego nie został przyjęty przez zamawiającego. Dopiero po tym fakcie, zaczynają się negocjacje zamawiającego z podmiotem mającym dostarczyć właściwy sprzęt. W konsekwencji, po odpowiednich przeróbkach używanych już bębnow, umowa została sfinalizowana.

Sąd w zaskarżonym wyroku powołując się na finalne zakończenie sprawy stwierdza, że przedstawiciele firmy „M.” nie usiłowali oszukać zamawiającego, a to stwierdzenie w świetle całokształtu dowodów, których Sąd nie omówił, może być podważone. Czyni tak prokurator wskazując na wątpliwości wynikające z zeznań św. S. B. oraz z zapisu rozmowy telefonicznej pomiędzy oskarżonymi.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy dowody te należy zatem omówić stosownie do treści art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k.

W kwestii umorzenia postępowania z uwagi na znikomy stopień szkodliwości społecznej czynów.

1. Niedopełnienie obowiązków służbowych przez płk. rez. K. B.

W tym zakresie apelację należało uwzględnić, chociaż nie tylko z powodów, które wskazał jej autor i sprawę przekazać Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Stan faktyczny dotyczący tego zagadnienia zdaje się nie budzić wątpliwości. Oskarżony wyniósł z pracy i przechowywał w domu dyskietkę zawierającą, jak wynika z opinii biegłego, kilkanaście informacji tajnych lub poufnych.

Umarzając postępowanie o ten czyn z uwagi na znikomy stopień jego społecznej szkodliwości, Sąd powołał jeden tylko argument, a mianowicie, że zachowanie oskarżonego nie spowodowało żadnej szkody, jak również, iż nie było „istotnej groźby ujawnienia informacji niejawnych”. Wskazał też, że w okresie objętym zarzutem „priorytetem (dla oskarżonego) było prawidłowe przygotowanie wyjazdu wojska do Iraku”.

W apelacji prokurator stwierdza (z czym należy się w pełni zgodzić – SN), że zaangażowanie oskarżonego w wyjazd na misję ma się nijak do oceny czynu pod względem jego stopnia szkodliwości społecznej. Twierdzi też, iż istniała możliwość ujawnienia pozostających w domu oskarżonego dyskietek, bowiem „znajdowały się tam przez dłuższy czas i praktycznie każdy domownik mógł mieć do nich dostęp”.

Pomijając, że zawarte w obu uzasadnieniach stwierdzenia są arbitralne, a wyrażone opinie gołosłowne, zauważyć należy, że odnoszą się one tylko do kwestii możliwości powstania szkody dla interesu publicznego związanej z postępowaniem oskarżonego, który przechowywał dokumenty niejawne poza miejscem do tego przeznaczonym. Jest to tylko jedna z przesłanek czynu, o którym mowa w art. 231 § 1 k.k., a i to potraktowana została przez Sąd bardzo pobieżnie. Powstanie szkody nie jest znamieniem tego czynu, niemniej sąd nie może swoich rozważań w tej kwestii – jak to uczynił w zaskarżonym wyroku – ograniczać do

arbitralnych stwierdzeń, bez analizy stopnia niefrasobliwości oskarżonego w traktowaniu dokumentów, sposobu ich zabezpieczenia w domu, ich wagi, jeżeli chodzi o treść, czy też czasu i okoliczności w jakich pozostawały w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Oskarżonemu przedstawiono zarzut, że jako funkcjonariusz publiczny nie dopełnił obowiązku wynikającego z regulaminu Wojsk Lądowych dotyczących przechowywania dokumentów niejawnych, a nie - jak można by wnosić z uzasadnienia zaskarżonego wyroku - ujawnienia informacji stanowiącej tajemnicę państwową (art. 265 k. k.); należało zatem określić również wagę naruszonych przepisów wewnętrznych oraz zakres uprawnień płk. rez. K. B. do dostępu i sposobu postępowania z niejawną dokumentacją. Ustosunkowania się Sądu wymaga też twierdzenie oskarżonego, że dokumentom, które posiadały klauzulę tajności nadawali jego przełożeni, nie informując go o tym. Na rozprawie przed Sądem Najwyższym oskarżony zabierając głos stwierdził, że na służbowym laptopie, który dostał do pracy, były już wgrane dokumenty niejawne, o czym nie wiedział. Z podanych powodów nie miał zatem, jak wyjaśniał, świadomości, iż opracowuje i przechowuje dokumenty niejawne.

2. Przetargi na dostawę przyrządów pomiarowych i analizatorów.

Przed szczegółowym odniesieniem się do kwestii przetargów, kilka uwag ogólnych związanych z tym zagadnieniem.

Sąd Najwyższy uważa za celowe i uzasadnione łączne omówienie w dużej części, zagadnień związanych z obu przetargami, bowiem w każdym z nich brali udział ci sami oskarżeni, chociaż w nieco innym usytuowaniu, a sposób ich działania i okoliczności w zasadzie były identyczne.

Prokurator kwestionuje ocenę czynów pod względem ich społecznej szkodliwości, a tym samym należy z całą mocą podkreślić, że godzi się on z ustaleniami faktycznymi zawartymi w zaskarżonym wyroku.

W apelacji, w odniesieniu do każdego czynu, podnosi się jedynie zarzut obrazy przepisu postępowania, art. 7 k.p.k., a więc przepisu samego w sobie bardzo ogólnego, który wymaga jeszcze wypełnienia go treścią i wskazania dlaczego została naruszona zasada swobodnej oceny dowodów. Celowym było

zatem odwołanie się do treści art. 115 § 2 k.k. Odniesienia takiego, jak i rozważań nie ma i autor apelacji nie wskazuje, jakie elementy podmiotowe, lub przedmiotowe sprzeciwiały się podjętemu rozstrzygnięciu. Stwierdzić zatem należy, że autor apelacji w zasadzie ogranicza się do gołosłownego zarzutu przekroczenia przez Sąd zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k., nie rozwijając go i nie uzasadniając. Innymi słowy oskarżyciel publiczny nie podejmuje z zapadłym orzeczeniem rzeczowej polemiki. Schematyczna jest również „konkluzja” każdego z czynów, do których odniesiono się w apelacji, bowiem sprowadza się ona do wielokrotnego powtarzania jednobrzmiącej frazy: „właściwa ocena przeprowadzonych dowodów w oparciu o zasady prawidłowego rozumowania, wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego daje podstawy do uznania, że okoliczności zdarzenia oraz motywacja działania przemawiają za uznaniem, że społeczna szkodliwość opisanego czynu jest znaczna”.

Oceniając uzasadnienie apelacji należy też stwierdzić, że jest ona na tyle ogólna, iż nie bardzo wiadomo, czy chciano w niej wykazać błąd w ocenie stopnie społecznej szkodliwości czynów, co do których postępowanie umorzono, czy też ustalenia faktyczne, które sprzeciwiały się, w ocenie oskarżyciela publicznego, umorzeniu. W świetle zarzutów sformułowanych w środku odwoławczym, nie można mieć wątpliwości, że jej autorowi chodziło o błędną ocenę stopnia społecznej szkodliwości przypisanych czynów i tym samym tylko w tym zakresie zasadność apelacji będzie rozpoznana i oceniona.

Niejako z lojalności procesowej należy jednocześnie stwierdzić, że również Wojskowy Sąd Okręgowy w zaskarżonym orzeczeniu dosyć ogólnie uzasadnił swoje rozstrzygnięcie, chociaż nie na tyle źle, iżby nie można było go ocenić w postępowaniu odwoławczym.

Wojskowy Sąd Okręgowy przypisał oskarżonym płk. rez. K. B., ppłk. Z. Z., A. K., Z. W., R. K. i R. R. dopuszczenie się czynu polegającego na działaniu na szkodę podmiotu na, którego rzecz były organizowane przetargi (był nim Dowódca Sił Lądowych) w formie „wejścia w porozumienie z inną osobą”. Mówiąc wprost dwie firmy „M.” i „M.”, a konkretnie oskarżeni oficerowie i przedstawiciele tych firm, porozumieli się między sobą chcąc zakłócić przebieg przetargu. Zmowa licytatorów dotyczyła ceny jaką miał zapłacić zamawiający za dostarczone urządzenia.

Wojskowy Sąd Okręgowy ustalił, że zmowa uczestniczących w przetargu firm groziła powstaniem szkody (dla zamawiającego), a jej celem miało być osiągnięcie nadmiernej (nieuzasadnionej) korzyści finansowych przez te firmy. Według ustaleń Sądu ani jedno, ani drugie, nie nastąpiło, co zresztą można stwierdzić również zapoznając się z zarzutami aktu oskarżenia oraz jego uzasadnieniem, gdzie nie ma mowy o konkretnej wysokości ewentualnej szkody, czy osiągniętej korzyści. Przedstawiony fakt był dla Sądu podstawowym argumentem przyjętego rozstrzygnięcia w zakresie uznania obu czynów za znikomo społecznie szkodliwe, chociaż były również i inne.

Sąd w zaskarżonym wyroku, odwołując się do art. 115 § 2 k.k. (choć tego przepisu nie powołuje) wskazuje na okoliczności w jakich podjęto działanie (dotyczy przede wszystkim oficerów).

Jak wynika z wyjaśnień oskarżonych żołnierzy, które nie są kwestionowane, obarczenie ich udziałem w przetargu na wysokospecjalistyczny sprzęt, z którym nigdy się nie zetknęli i którego nie znali, było dla nich całkowitą nowością.

Zarzut apelacji, że nie pogłębianie wiedzy na te tematy jest nieprzekonujący, o czym świadczy również odpowiedź na apelację oskarżonego Z. Z., w której stwierdza, że wiedza ta, bardzo specjalistyczna, nie była od niego wymagana, a ponadto głównym zajęciem, które nałożyli na niego przełożeni w czasie rozpisania przetargów, było przygotowanie kontyngentu wysyłanego na misję do Iraku. Mimo tych niezwykle absorbujących, zasadniczych obowiązków, starał się posiąść wiedzę dotyczącą sprzętu, który zamierzano nabyć, studiując literaturę specjalistyczną i zasięgając opinii fachowców. Dodać należy, że przetargi na dostawę sprzętu miały miejsce na początku transformacji ustrojowej, a więc w czasie również dużych reorganizacji w wojsku, przy czym problematyka, którą mieli się zajmować znana była tylko niewielu osobom w kraju.

Wojskowy Sąd Okręgowy wskazuje w zaskarżonym wyroku na specyfikę ówczesnego rynku „zaawansowanej elektroniki” i stwierdza, czego w apelacji nie kwestionuje się, że uwagi na niewielką podaż tego typu sprzętu, możliwości manewrowania ceną były niewielkie. Ostatecznie, pilne zamówienie wojska na sprzęt zostało zrealizowane i to w ramach przeznaczonych na ten cel funduszy, co wynikało również z faktu, że cenę dostosowano do możliwości

zamawiającego. Dodać też należy, że ze strony wojska nie zgłaszano żadnych uwag, a wręcz ówczesny Minister Obrony Narodowej na piśmie wyraził swoje zadowolenia z nabycia potrzebnych urządzeń, bowiem nie tylko dostarczony sprzęt, ale również udzielona na niego gwarancja i obsługa serwisowa w pełni odpowiadały potrzebom Sił Zbrojnych.

Odrębnie nieco wyglądała sprawa związana z przetargiem na analizatory, w którym oskarżonymi w niniejszym postępowaniu były osoby cywilne, chociaż część argumentów poruszonych przy okazji pierwszego przetargu na przyrządy pomiarowe, jest tożsama – dotyczy ówczesnego rynku na wysoko specjalistyczny sprzęt, jak również znajomości tematyki.

Przed odniesieniem się do meritum niezbędne jest skrótowe przedstawienie faktów dotyczących tego zagadnienia.

Pozyskanie przez wojsko analizatora było przewidziane w „Planie zakupów Składowicy Logistycznej Garnizonu ... na 2003 r.” w związku z czym ogłoszono przetarg nieograniczony, do którego zgłosiły się cztery podmioty gospodarcze wśród, których były również firmy „M.” i „ M.” Przetarg ten został unieważniony.

Komisja przetargowa złożyła wniosek o zakup urządzenia w formie „negocjacji z zachowaniem konkurencji” , do których zgłosiły się również cztery, te same firmy.

Najkorzystniejsza dla zamawiającego, ze względu na cenę, okazała się oferta firmy „A. T.” Na skutek protestu i przeprowadzonych testów okazało się, że oferowane przez tę firmę urządzenie nie spełniało oczekiwanych wymagań, procedurę zatem unieważniono i rozpisano nową, tym razem w formie „ zapytania o cenę” . Oferty złożyły tylko „ M.” i M.”, jednak nie doszło do sfinalizowania zamówienia, bowiem zamawiający zrezygnował z nabycia urządzenia, na które początkowo wyrażał zapotrzebowanie.

Prokurator w apelacji słusznie kwestionuje przyjęcie w zaskarżonym wyroku, że nie cała procedura dotycząca zakupu analizatora odbywała się w formie przetargu nieograniczonego, a zatem te późniejsze (negocjacja i zapytanie o cenę), zdaniem Sądu, nie spełniały już wymogu, o którym mowa w art. 305 § 1 k.k. Nie ta kwestia jest jednak istotna, a fakt, że zmowa obu firm, która przecież była faktem

przyznanym przez Sąd, spełzła na niczym, bowiem ostatecznie nie doszło do finalizacji zamówienia, a tym samym nikt nie osiągnął korzyści i nikt nie został pokrzywdzony.

Wniosek końcowy wniesionej przez prokuratora apelacji zmierzał do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, przy czym w środku odwoławczym nie wskazano, co miałby uczynić Sąd rozpoznając sprawę po raz kolejny, poza, jak napisano „właściwą oceną przeprowadzonych dowodów”.

Sąd Najwyższy również w aktualnym stanie sprawy nie widzi możliwości sformułowania ewentualnych wskazań kierowanych do Wojskowego Sądu Okręgowego bez naruszenia zasady wyrażonej w art. 7 k.p.k.

Ogólnie odnosząc się do rozpoznawanej sprawy należy podnieść, jeszcze dwie kwestie. Po pierwsze, społeczna szkodliwość czynu określonego w art. 305 k.k., jeżeli uwzględni się ustawowe zagrożenie karą, jest niewielka.

Po drugie, w związku z odwołaniem się oskarżyciela publicznego do pierwszego wyroku Sądu Najwyższego wydanego w tej sprawie nakazującego, po uchyleniu wyroku Sądu pierwszej instancji i skierowaniu sprawy do ponownego rozpoznania, wnikliwą ocenę zebranych dowodów, to należy stwierdzić, że Sąd wyrokując po raz drugi, oceny takiej dokonał.

Ponadto, ówczesny wyrok Sądu Najwyższego, co warte jest podkreślenia, był *de facto* na korzyść oskarżonych, gdyż wytknięto Sądowi pierwszej instancji, że skazując niektórych z nich, oparł się wyłącznie na dowodach dla nich niekorzystnych.

Przechodząc do rozważań w zakresie zarzutów apelacji obrońców stwierdzić należało, że zawierają one zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych, których miał się dopuścić Sąd pierwszej instancji. Istotą tych zarzutów jest przypisanie popełnienia przestępstw korupcyjnych polegających na wręczaniu korzyści materialnych kpt. rez. A. B. wyłącznie w oparciu o zeznania (wyjaśnienia) tego oficera. Przypomnieć należy, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych,

przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, nie może sprowadzać się do samej tylko odmiennej oceny materiału dowodowego, lecz powinien polegać na wykazaniu, jakich uchybień w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej przez siebie ocenie materiału dowodowego (zob. wyroki SN z dnia 22 stycznia 1975 r., I KR 197/74, OSNKW 1975, z. 5, poz. 58, z dnia 20 lutego 1975 r., II KR 355/74, OSNPG 1975, z. 9 poz. 84). Autorzy apelacji polemizują zaś z ustaleniami sądu dotyczącymi wartości dowodowej pomówienia.

Zeznania kpt. rez. A. B. odnośnie wręczenia mu korzyści majątkowej przez A. K. i Z. B. mają bezsprzecznie charakter pomówienia.

Dowód z pomówienia staje się dowodem popełnienia przestępstwa, o ile jest logiczny, konsekwentny, zgodny z logiką zdarzeń, nie jest wyrazem osobistego zainteresowania pomawiającego ukierunkowanego na umniejszenie zakresu jego odpowiedzialności. Drobne sprzeczności wynikające ze znacznej odległości czasowej składanych wyjaśnień nie mogą dyskredytować dowodu z pomówienia współoskarżonego lub zeznań świadka. W rozpatrywanej sprawie kpt. rez. A. B. w spontanicznie złożonych wyjaśnieniach poinformował organy ścigania o korzyściach majątkowych otrzymanych od A. K. i Z. B. przez co sam siebie oskarżył. Wojskowy Sąd Okręgowy orzekający w niniejszej sprawie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (s.70-71,88-89) dokonał analizy wyjaśnień (zeznań) kpt. rez. A. B. w sposób prawidłowy, uwzględniający wymienione wyżej przesłanki oceny wartości dowodu z pomówienia. Przypomnieć należy, że zarówno A. K. jak i Z. B. nie kwestionują wręczenia kpt. rez. A. B. kierującemu zakupami pieniędzy, które miały być pożyczką. Wymienieni oskarżeni, a ponadto Z. W. podkreślają zły stan psychiczny kpt. rez. A. B. wynikający z kłopotów rodzinnych i nadużywania alkoholu, zadłużenia u wielu osób. Pomimo takich okoliczności, pomijając regulacje Kodeksu karnego skarbowego A. K., ani też Z. B., osoby doświadczone życiowo, prowadzące interesy w żaden sposób nie określili terminu i zasad zwrotu pożyczki ani też sposobu potwierdzenia jej udzielenia. Podkreślić jednocześnie trzeba, że terminy wręczenia „pożyczek” przez Z. B. zbiegały się z zakupami, w trybie bezprzetargowym, dokonywanymi przez JW ... oraz otrzymaniem planów zakupów na 2003 r. Słusznie Sąd pierwszej instancji przyjął, że co prawda „Plan Zakupów Składnicy Garnizonu ... w 2003 r.” nie był dokumentem niejawnym to jednak nie był on ogólnie dostępny. Jego pozyskanie dawało A. K. przewagę nad

potencjalnymi konkurentami przy dostawach artykułów, a jemu samemu uznanie i profity od przełożonych.

Oskarżeni A. K. i Z. W. nie kwestionują bezpłatnego otrzymania od kpt. rez. A. B. planów zakupów na 2002 r., czego ten także nie kwestionuje. Odwołać się jednak należy do wyjaśnień kpt. rez. A. B. w których twierdzi, że plany zakupów na 2003 r. postanowił sprzedać z uwagi na swoją sytuację materialną. Kłopoty finansowe kpt. rez. A. B. potwierdzają A. K., Z. W., a nawet Z. B.

Ustalenia Sądu pierwszej instancji odnośnie wiarygodności zeznań kpt. rez. A. B. zostały oparte na całokształcie materiału dowodowego, z uwzględnieniem wiedzy i doświadczenia życiowego, zatem muszą pozostawać pod ochroną art. 7 k.p.k.

Całkowicie niezasadne jest twierdzenie obrońców, że pomówienie przez kpt. rez. A. B. ich mocodawców o wręczenie łapówek miało na celu uniknięcie zwrotu „pożyczek”, a także zminimalizowanie jego odpowiedzialności karnej. W tym miejscu zasadnym jest odwołanie się do wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego z dnia 5 maja 2012 r. wydanego m. in. wobec kpt. rez. A. B. Za czyn polegający na przyjęciu korzyści materialnej od Z. B. w zamian za zakupy artykułów biurowych kpt. rez. A. B. skazany został na karę roku pozbawienia wolności, grzywnę w wysokości 30 stawek dziennych po 10 zł każda, zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych w podmiotach gospodarczych z udziałem Skarbu Państwa na okres 3 lat, za czyn polegający na kupnie akumulatorów na kary: roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, grzywny w wysokości 50 stawek po 50 stawek każda, zakaz zajmowania stanowisk kierowniczych w podmiotach gospodarczych z udziałem Skarbu Państwa. Za przyjęcie korzyści materialnej od A. K. kpt. rez. A. B. został skazany na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 50 zł każda i wymieniony wyżej środek karny na taki sam okres.

Powołanym wyrokiem kpt. rez. A. B. obciążony został kosztami postępowania w kwocie 4043,22 zł, a ponadto łączną karą grzywny w wysokości 150 stawek po 50 zł. Przytoczone zestawienia w porównaniu z karami wymierzonymi A. K. i Z. B. nie pozwalają na przyjęcie tezy autorów apelacji o łagodnym potraktowaniu kpt. rez. A. B. z uwagi na składane przez niego wyjaśnienia obciążające. Trudno również zakładać, że kpt. rez. A. B. zdecydował

się obciążyć samego siebie przestępstwami, których miał nie popełnić i ponieść za to nie tylko odpowiedzialność karną, w tym natury ekonomicznej, ale skutkującą także koniecznością zrezygnowania z kariery żołnierza zawodowego.

Dane osobopoznawcze Z. B., jego życie zawodowe i społeczne, a także zeznania świadka A. M., współnika sprzed około 10 lat były przez Sąd pierwszej instancji dostrzeżone i przeanalizowane. Okoliczności te nie mają żadnego znaczenia dla oceny wiarygodności zeznań (wyjaśnień) kpt. rez. A. B. Wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego Z. B. nie doszło do naruszenia przepisu art. 5 § 1 i 2 k.p.k., gdyż w sprawie nie wystąpiły wątpliwości których nie zdołano usunąć. Okolicznością, która miałaby kreować wątpliwości jest fakt, że Z. B. nie przyznawał się do popełnienia zarzuconego mu przestępstwa, a jedynym dowodem są zeznania jednego świadka. Rzecz jednak w tym, że zeznania te zostały ocenione z uwzględnieniem wszystkich dowodów ale i także zasad doświadczenia życiowego, o czym była już mowa.

Nie można dyskredytować zeznań kpt. rez. A. B., jak czyni to obrońca A. K., na podstawie przyznania się wymienionego oficera do składania fałszywych zeznań, bezzasadności pomówienia Z. W. o wręczenie łapówki. Podkreślić bowiem trzeba, że to kpt rez. A. B. dobrowolnie ujawnił organom ścigania zdarzenie drogowe z jego udziałem i wycofał się z oskarżenia Z. W. W ocenie Sądu Najwyższego takie zachowanie kpt. rez. A. B. świadczy o jego wiarygodności bez względu na ewentualne konsekwencje. Bezspornym także jest, iż plany zakupów na 2003 r. nie mogły być identyczne z planami na 2002 r. wbrew przeciwnemu twierdzeniu obrońcy. Wprowadzone zmiany wynikały ze zróżnicowanych zapotrzebowań zaistniałych w ciągu roku.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w pkt. 2 apelacji obrońcy oskarżonego A. K. w zakresie pkt. III ppkt 5 wyroku zauważyć należy zaistniałą sprzeczność. Powołana część zaskarżonego orzeczenia dotyczy wręczania korzyści majątkowej ppłk. rez. S. F. W tym miejscu przypomnieć trzeba, że oskarżony A. K. przyznał się do popełnienia opisywanego przestępstwa. W tej sytuacji procesowej zarzut błędu w ustaleniach faktycznych w podanym zakresie jest całkowicie chybiony.

Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (s.88) wyjaśnił dlaczego w przypadku A. K. nie zachodzą przesłanki z art. 229 § 6 k.k. Wręczenie

korzyści majątkowych ppłk. rez. S. F. ujawnił w czasie przesłuchania w dniu 29 listopada 2003 r. Z. W. (k.1084). Wymieniony oskarżony przekazał te okoliczności, które były mu znane. A. K. przesłuchiwany w dniach 29 grudnia 2003 r., 9 lutego 2004 r., 11 lutego 2004 r. (konfrontacja ze Z. W.) nie przyznał się do popełnienia zarzucanych czynów. Uczynił to dopiero w dniu 18 marca 2004 r., kiedy organy ścigania знаły fakt zaistnienia przestępstwa jak też istotne okoliczności jego popełnienia.

Z uwagi na fakt, że obie apelacje są zwrócone przeciwko winie, a zatem przeciwko całemu wyrokowi, niezbędne jest odniesienie się do wymierzonych kar. Orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności oscylują nieznacznie powyżej minimum ustawowego zagrożenia, przy czym w wypadku A. K. za czyn z art. 229 § 3 k.k. orzeczono karę w minimum wymienionego zagrożenia. Wykonanie łącznych kar pozbawienia wolności, które orzeczono przy zachowaniu zasady częściowej absorpcji, warunkowo zawieszono na minimalne okresy prób. W tej sytuacji w niniejszej sprawie, w stosunku do A. K. i Z. B. nie zachodzi wypadek skazania na rażąco niewspółmiernie surowe kary.

W stosunku do Z. B. sąd pierwszej instancji błędnie naliczył opłatę, co z uwagi na wniesiony na korzyść środek odwoławczy musiało skutkować zmianą zaskarżonego wyroku w tej części.

Z powodów wskazanych wyżej Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.